

Posudek na diplomovou práci kolegy Milana Jiruše: „Práce českých hermetiků z 30. let 20. století“

Diplomová práce kolegy Milana Jiruše má nezvyklé, ale velmi zajímavé téma. Jde především o práce českých hermetiků v předem vyznačené době. V počátečních kapitolách seznamuje čtenáře s podstatou hermetismu, s pojmem a s novodobými počátky tohoto myšlenkového směru. Tyto kapitoly by ale zasluhovaly hlubší ponor do podstaty, chtělo by to zmínit se o Marsiliově Ficinovi a jeho úloze v renesanci a stejně tak o Christianu Rosenkreuzovi při vzniku alchymie. Také by stálo za to vysvětlit hlavní myšlenku hermetismu „co je nahoře, to je dole“ hlouběji a s použitím příkladů, např. pro léčbu pacientů u Paracelsa či jiných. Samozřejmě je důležité popsat i to, co z těchto způsobů rozvrhu světa bylo přejato do dnešní doby a jakou mají tyto přejaté myšlenky podobu dnes. Kolega se ale soustředil na hermeneutické uvažování u nás. Velmi přesně, pomocí úsporného jazyka, nás zpravuje o společnosti „Universalia“ a o jejím vývoji dějinném. Tyto poukazy jsou velmi cenné, málo známé a je třeba pochválit autora, že je podtrhuje a seznamuje čtenáře s těmito fakty.

Jména tří významných českých hermetiků jsou také pro čtenáře objevem nového světadílu. Kolega Jiruš velmi logicky vybírá informace a podává základní přibližující vhled do českého hermetismu.

Zajímavé je i seznámení čtenáře s hermetickými disciplínami a jejich následný rozbor. Autor tak činí informativním způsobem a je třeba poznamenat, že je velmi jednoznačně kritický k pseudovědeckým platnostem výsledků těchto hermetických součástí. Velmi podrobně v tomto smyslu kritizuje astrologii (v podobě horoskopů) a magii. Seznamuje čtenáře s hermetickou aktivitou v době nacismu a vysvětluje některé okolnosti, které jsou dnešnímu čtenáři cizí a vzdálené. Práce má informativní charakter, zachovává si kritický odstup a nadhled, po stránce formální neobsahuje žádné podstatné chyby. Po stránce věcné trochu postrádám hlubší vhled do hermetismu, je totiž založen na rozumném podstatném cestou alethei, tj. neskrytosti, na základě známé Herakleitovy sentence, že „vše je jedním“, na myšlence velké matky země, jejíž „abysus“ vše v sobě obsahuje. Takto bychom mohli pokračovat dále. Zkrátka postrádám v práci hlubší porozumění pro ontologické a gnozeologické předpoklady hermetismu. Etické postřehy autor neopomněl, to je v pořádku. Proto navrhuji kolegovi Jirušovi známku: **velmi dobře** a kladu mu do rozpravy tuto otázku: *Co znamená Paracelsova věta, že každá nemoc nese v sobě zárodky svého uzdravení?*

V Praze dne 28. 7. 2011

Prof. PhDr. Anna Hogenová, CSc.